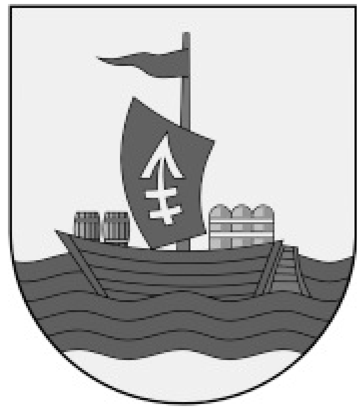
КРЫВІНКА

КРАСАВІК
№6 (232)
2019 год

ІНФАРМАЦЫЙНА-КУЛЬТУРНАЯ ГАЗЕТА БЕШАНКОВІЦКАГА РАЁНА

МЕРКАВАННЕ РЭДАКТАРА

ПЫТАННІ БЕЗ АДКАЗАЎ

Цэлую 16-ю сесію раённага Савета дэпутатаў 28-га склікання ў Бешанковічах прысвяцілі святкаванню Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне.

Сёння на тэрыторыі Бешанковіцкага раёна пражываюць 6 удзельнікаў Вялікай Айчыннай вайны. Нашы чыноўнікі, калі меркаваць па іхніх словах, ледзьве не жывуць разам з кожным удзельнікам у іхняй хаце. Клапоцяцца пра іх, як пра родных.

– А чаму б ім так не клапаціцца і пра астатніх 15 000, што пражываюць у нашым раёне? Чаму астатнія людзі для іх нібыта другога гатунку?

Газета "Зара" пераконвае: "Ветэраны вайны знаходзяцца пад апекай медыцынскіх устаноў. Урачы і медсёстры да гэтай катэгорыі пацыентаў, без перабольшання, ставяцца як да родных."

– А як да іншых грамадзянаў? Чаму сёння ўстановы аховы здароўя не могуць забяспечыць ні сучаснай дыягностыкай, ні сучаснымі лекамі іншых людзей, не чыноўнікаў і не ветэранаў? У дыягнастычным цэнтры ў Віцебску трэба чакаць па паўгода і больш, каб спраўдзіць дыягназ за свае грошы.

"Спецыяльная камісія яшчэ раз правядзе «рэвізію» усіх месцаў пахаванняў. Там, дзе ёсць неабходнасць, навядуць парадак."

– Цудоўна. А для жывых? Хто навядзе парадак у дварах, каля шматпавярховых дамоў, дзе штогод стаяць лужыны-азёры, на дарогах? На які чарговы басейн пойдуць бюджэтныя грошы? Куды ідуць грошы ад суботнікаў, якія штогод масава праводзяцца?

"Святкаванне 75-годдзя вызвалення Беларусі ў нашым раёне пройдзе пад агульнайканцэпцыяй,якаяадлюстроўвае адзінства нашага народа,"– піша "Зара".

Гэта вы, спадары, выдаеце жадаемае за рэальнасць. Не было гэтага адзінства ніколі – ні ў вайну, ні цяпер. Вось калі Вы падзелеце сваімі шматтысячнымі заробкамі з тымі, хто ледзьве зводзіць канцы з канцамі, то атрымаеце тое "адзінства".

Вы будзеце праводзіць патрыятычныя акцыі, "бо яны ідуць ад самага сэрца, служаць выхаванню ў моладзі адказнасці за будучыню Радзімы." Але гэтыя "акцыі" адсталі ад жыцця на цэлы век. Увесь свет жыве сёння мірам, а вы прычапіліся да гэтай вайны, як да непатапляльнага карабля, які даўно стаіць на дне акіяна.

І штосьці не чуваць, каб Вы рыхтаваліся адзначыць у сувязі з 75-годдзем вызвалення Беларусі яшчэ і дзень 1-га верасня 2019 года – 80-годдзе пачатку другой усясветнай вайны. Ды яшчэ і расказаць усім людзям на вашых палітднях, якім чынам яна была развязаная. Што механізм гэтай вайны запусціла менавіта сакрэтная дамова Сталіна і Гітлера.

"75-годдзе вызвалення Беларусі і Вялікай Перамогі ў раёне рыхтуюцца адзначыць урачыста і маштабна. На працягу 2019–2020 гадоў плануецца правесці мноства святочных мерапрыемстваў, галоўнымі героямі якіх будуць, вядома ж, ветэраны вайны,"– тлумачыць "Зара".

Ад той Перамогі беларусы не мелі анічога. Мы нават сваю даваенную тэрыторыю страцілі. Для Беларусі тая вайна стала грамадзянскай, найбольш страшнай разнавіднасцю вайны.

Наш абавязак сёння – у першую чаргу памятаць пра загінулых. Спадары чыноўнікі, зрабіце так, каб гэта памяць была ціхая. Досыць выкідваць народныя грошы на вецер: на феерверкі і парады. Што Вы будзеце рабіць пасля смерці апошняга ветэрана? Якую яшчэ народную трагедыю будзеце адзначаць "урачыста і маштабна"?

Даражэнькія, ведайце, што тая вайна яшчэ не скончылася. Бо не пахаваны тысячы салдат, якія загінулі на ёй. Тыя, што прапалі без вестак у першыя дні вайны. Што ляжаць у балотах пад Ельняй. У свеце безліч безымянных магіл, дзе ляжаць беларусы. А вы парады, фейерверкі…

Г.Станкевіч

Партал твайго горада: http://beshankovichy.by

ЗАРОБКІ

ПА ЗАРОБКАХ РАЁН АПУСКАЕЦЦА ЎСЁ НІЖЭЙ

У лютым Бешанковіцкі раён, згодна статыстыцы Белстата, апусціўся на чацвёртае месца «ззаду» ў рэйтынгу сярэдніх заробкаў, пасля Шаркаўшчынскага, Мсціслаўскага і Мёрскага раёнаў.

Сярэдні заробак у Беларусі падае ўжо другі месяц запар. У лютым заробкі ўпалі больш чым у 70 раёнах. У студзені ж, нагадаем, сярэднія заробкі павялічыліся толькі ў адным раёне з 112.

Падзенне сярэдняга заробку па краіне склала сімвалічныя 4 рублі. Аднак у разрэзе раёнаў сітуацыя выглядае інакш.

TUT.BY прааналізаваў і выявіў 5 фактаў пра беларускія заробках за люты.

Самы вялікі рост сярэдніх заробкаў паказалі Іванаўскі і Ляхавіцкі раёны Брэсцкай вобласці: у лютым работнікі там сталі зарабляць больш на 57,4 і 55,8 рубля адпаведна. Сярэднія заробкі ў гэтых раёнах вагаюцца на ўзроўні 760 рублёў.

Салігорскі раён працягвае зарплатны «адкат»: у лютым сярэднія зарплаты тут скараціліся на 95,8 рубля. Гэта самае вялікае падзенне ў лютым сярод усіх раёнаў краіны. З пачатку года мінус склаў без малога 700 рублёў. Але нават пры гэтым раён застаецца лідэрам па ўзроўні сярэдняй зарплаты: зараз яна складае 1 418,9 рубля.

Раён з самай маленькай зарплатай таксама нікога не здзівіць. Так, гэта Шаркаўшчына. І заробак там па-ранейшаму менш 600 рублёў (570,6 рубля за люты).

У Беларусі работнік з налічанай зарплаты выплачвае падаходны падатак (13%), а таксама ўзносы ў ФСАН (1%). Атрымліваецца, што пасля выплаты падаткаў сярэдняя зарплата ў лютым у Шаркоўшчынскім раёне склала каля 490 рублёў.

Як і месяцам раней, не пераадолеў планку ў 600 рублёў і Мсціслаўскі раён (589,6 рубля).

За кошт падзення заробкаў у «шахцёрскім» раёне ў лютым істотна скараціўся разрыў паміж бедным і багатым раёнамі: цяпер ён складае 2,4 разы.

Па-ранейшаму 5 раёнаў могуць пахваліцца сярэднім заробкам звыш 1000 рублёў (акрамя Салігорскага ў спісе - Мінскі, Дзяржынскі, Рэчыцкі і Жлобінскі). У 48 раёнах з 112 сярэдняя зарплаты вагаюцца ў раёне 600-700 рублёў.

М.Васільеў паводле TUT.BY

АБАРОНІМ МОВУ!

«ГАСЬЦЮЮЧЫ Ў ЛЕСЕ, ЗАХОЎВАЙЦЕ ЧЫСЬЦІНЮ!»

Нядаўна на аўтадарозе Віцебск — Мінск блізу Бешанковічаў на беразе Крывінкі з'явіўся бігборд. Замовіў яго бешанкавіцкі лягсас. На бігбордзе стаіць: «В лесу Вы гость. Соблюдайте чистоту»

Усё як бы цывільна і зразумела. Хаця лес мы ўжо засмецілі данельга, так што і ў заклікі на бігбордах не вельмі верыцца.

Але штосьці на гэтым бігбордзе фальшывае, не такое як трэба. А менавіта — расейская мова. Яна гучыць яўным дысанансам з нашым часам.

Сёння нават тым, хто да гэтага праводзіў прарасейскую моўную палітыку, становіцца ўсё больш зразумела, што ад яе трэба, мякка кажучы, хуценька сыходзіць. Калі мы не хочам страціць штосьці большае — нашу дзяржаву. І такі асцярожны пасыл даўно ідзе з самых высокіх эшалонаў улады.

А вось на месцах гэтага пасылу

(працяг на стар. 2)

****

З чаго пачынаецца
наша Радзіма?
З усьмешкі матульчынай,
ціхай і сьветлай.
Са сьцежкі, якая да лесу вадзіла
і стала зьдзічэлай
і непрыкметнай.

Са статка кароў,
што вечарам вольным
нясе на рагах з лугоў
зьмярканьне.
І зь пеўня гарластага
на частаколе,
што будзіць у росах
прыснулае раньне.

З палёту маленькай
імклівай ластаўкі,
якая свой дом пад страхою
помніць,
і з краскі, дзе чмелік калматы
лашчыцца,
і зь неба – то з сонцам,
то з жоўтай поўняй…

Калі тваё сэрца
без дай прычыны
заходзіцца часам
ад вострага болю,
значыцца ёсьць і ў цябе Айчына,
якая цябе ўспамінае зь любоўю.

Я п'ю штодзень узахлёб
і з прагнасьцю
паветра гаючае на ейных росах.
Радзіма заўжды пачынаецца
з радасьці,
а смутак па ёй людзі ў сэрцах
носяць.

Г.Станкевіч

ПРАМАЯ ЛІНІЯ

СКАРГУ ПАЧУЮЦЬ?

У сакавіку 2019 года да старшыні Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў Уладзіміра Цярэнцьева падчас прамой лініі звярнулася дванаццаць чалавек. Адзін тэлефонны званок быў з Бешанковіцкага раёна.

Шматдзетная маці з Бешанковіцкага раёна агучыла праблему даўгабуда: кіраўнік фірмы не выканаў абяцанне, і жыллё не было своечасова ўведзена ў эксплуатацыю.

Пры гэтым для разліку былі выкарыстаны бюджэтныя грошы — па лініі льготнага крэдытавання «Беларусбанка». Трэці год разбіраюцца ў сітуацыі праваахоўныя органы. Але і дом недабудаваны, і ніхто не пакараны.

Старшыня аблсавета паабяцаў давесці інфармацыю да абласнога кіраўніцтва Следчага камітэта і пракуратуры.

"Звязда"

АБАРОНІМ МОВУ!

(пачатак на стар. №1)
яшчэ не пачулі. Або не хочуць чуць. А калі нашыя ідэалагічныя работнікі не валодаюць беларускай мовай, чым раней мы пазбавімся ад такіх ідэолагаў, тым болей застанецца шансаў не страціць незалежнасць.

Калі ж абстрагавацца ад тэмы незалежнасці і перайсці, скажам, да тэмы крэатыўнасці, то можна зрабіць яшчэ адну важную выснову. А менавіта тую, што беларускамоўная рэклама сёння чапляе людзей больш. Сваёй свежасцю, арыгінальнасцю, незамыленасцю вока. Вось таму распрацоўшчыкі рэкламы, каб не адстаць ад павеваў часу, сёння ўсё больш звяртаюцца да беларускай мовы.

І, нарэшце, мы ж не якая-небудзь расейская правінцыя, каб зноў і зноў па-рабску падкрэсліваць тое ўголас на кожным скрыжаванні. Калі мы збіраемся ў Еўропу, калі мы хочам, каб нас там лічылі за сваіх, трэба быць беларусамі. І не па назве, а па сутнасці.

Шлях, які нам трэба прайсці да гэтай мэты, перад намі вялізны. Але пачынаецца ён, здаецца, з дробязі: нейкага бігборда ў Бешанковіцкім раёне, які зачэпіць кожнага: «Гасцюючы ў лесе, захоўвайце чысьціню!»

А.Тутэйшы

НАША ЖЫЦЦЁ

«ВЫРАШЫЎ» УСЕ ПРАБЛЕМЫ…

21-га сакавіка 2019 года ў Бешанковічах правёў прыём грамадзян і наўпроставую тэлефонную лінію начальнік галоўнага экспертна-прававога ўпраўлення Камітэта дзяржаўнага кантролю Рэспублікі Беларусь Андрэй Мацюшэнка.

«Грамадзянам трэба разумець, што бюджэт раёна не „гумовы", у адзін момант усе пытанні адразу не закрыеш, таму, магчыма, прыйдзецца яшчэ трохі пачакаць», — такім быў ягоны адказ на адно з пытанняў.

Да высокага чыноўніка звярнуліся дзьве жыхаркі Бешанковічаў. Адна з іх, якая пражывае ў доме № 17 на вуліцы Інтэрнацыянальнай, паскардзілася на невыкананне тэмпературнага рэжыму ў іх шматкватэрным доме.

Аказалася, што пытанне ўжо знаходзіцца на кантролі ў райвыканкаме. Сяргей Аўчыннікаў, намеснік старшыні раённага выканаўчага камітэта, які прысутнічаў на «прамой лініі», паведаміў, што праблема сапраўды ёсць. У вялікія маразы, каб не пакінуць людзей без цяпла, прымаліся неабходныя меры. Дырэктар УКП ЖКГ «Бешанковіцкі камунальнік» Ігар Слівец дадаў, што дадзены жылы дом уключаны ў перспектыўны план капітальнага рамонту інжынерных сетак на наступны год."

Яшчэ адна жыхарка райцэнтра звярнулася да А. Мацюшэнкі з просьбай дапамагчы ў вырашэнні пытання з далейшым добраўпарадкаваннем ходнікаў на вуліцы Свабоды. Чыноўнік запэўніў, што асабіста выедзе на месца, каб разабрацца ў дэталях. «- Але і грамадзянам трэба разумець, што бюджэт раёна не „гумовы", у адзін момант усе пытанні адразу не закрыеш, таму, магчыма, прыйдзецца яшчэ трохі пачакаць».

С. Аўчыннікаў у сваю чаргу паабяцаў, што «завяршэнне ўладкавання пешаходнай дарожкі на вуліцы Свабоды — справа часу. Цяпер пасля зімы ўвага будзе звернута ў першую чаргу на рамонт дарожнага палатна з мностам ямак, бо бяспека руху на дарогах вышэй за ўсё.»

На асабісты прыём да высокага госця А. Мацюшэнкі са сваёй бядой прыйшла жыхарка аграгарадка Дразды. Яна лічыць, што па халатнасці лекараў памёр яе сын. У пошуках вінаватых і ўстанаўлення ісціны яна абівае парогі розных інстанцый.

Надзея Варахобка з гэтым пытаннем звярталася і ў рэдакцыю «Зары». Раённая газета паспачувала жанчыне і пальумачыла, што яна не мае маральнага права выносіць вердыкт аб тым, ці вінаваты той ці іншы лекар у смерці чалавека.

А. Мацюшэнка выслухаў заяўніцу, затым выклікаў Святлану Рошчыну, выконваючую абавязкі галоўнага лекара УАЗ «Бешанковіцкая ЦРБ».

Рэдакцыя «Зары», разбіраючыся са зваротам Н. Варахобкі, таксама звярталася да кіраўніцтва райбальніцы. Тут ім растлумачылі, што ва ўпраўленні па ахове здароўя Віцебскага аблвыканкама створана камісія, якая праводзіць службовую праверку па факце аказання медыцынскай дапамогі памерламу мужчыну, яе члены сустракаліся з сям'ёй нябожчыка.

Канчатковы тэрмін завяршэння разгляду быў перанесены з 11-га на 20-га сакавіка. У дзень, калі ў Бешанковічах праводзіў асабісты прыём А. Ю. Мацюшэнка — 21-га сакавіка, адказ з аблздрава як раз ужо быў адпраўлены Надзеі Варахобцы.

А. Мацюшэнка растлумачыў заяўніцы, што ў выпадку, калі жанчына атрымае ліст з вынікамі праверкі і будзе не згодна з рашэннем камісіі, яна мае права абскардзіць яго ў Міністэрстве аховы здароўя Рэспублікі Беларусь.

А. Тутэйшы
па матэрыялах
раённай газеты

САМАДЗЕЙНАСЦЬ

ВЯРХОЎЦЫ - УЛАДАЛЬНІКІ ГРАН-ПРЫ

У 2013 годзе ў Вярхоўскую сельскую бібліятэку прыйшла працаваць Галіна Курмель. Да гэтага часу яна шмат гадоў была выхавацелькай у дзіцячым садзе, таму да малых у яе асаблівае стаўленне.

Бібліятэкарка-пачатковец вырашыла актывізаваць працу з дзецьмі, зрабіць яе цікавай, карыснай і пазнавальнай. Так з'явілася задумка стварыць тэатр кнігі. У верасні 2014 года адбылося арганізацыйнае пасяджэнне, на якім было прынятае рашэнне назваць аб'яднанне "Тэатр кнігі Васі Вясёлкіна". Яго мэтай стала прыцягненне ўвагі дзяцей да літаратуры, тэатральнага мастацтва, развіццё іх творчай актыўнасці.

Галіна Мікалаеўна - кіраўнік, рэжысёр, сцэнарыст, пастаноўшчык і артыст. Але ніводнага прадстаўлення не было б без удзельнікаў тэатра - дзяцей і дарослых. А пастановак ужо нямала. Праходзілі яны не толькі ў бібліятэцы, але і ў дзіцячым садзе, і ў школе, і ў сельскім Доме культуры.

Бібліятэчныя спектаклі не толькі раскрываюць творчыя здольнасці і таленты самадзейных артыстаў, а яшчэ з дапамогай чароўнай сілы тэатральнага мастацтва дапамагаюць інакш убачыць літаратурныя творы. Адным словам - праца наладзілася.

І вось у лютым гэтага года ДУК "Бешанковіцкая ЦБС" атрымаў запрашэнне прыняць удзел у першым абласным фестывалі бібліятэчных тэатраў кнігі і лялечных тэатраў "Чароўная рампа". Вядома, удзельнічаць у такім фестывалі вельмі цікава, але і боязна ...

Бібліятэкарка Вярхоўскай бібліятэкі асмелілася паказаць творчасць свайго аб'яднання на абласным узроўні.

Падрыхтоўка вялася актыўна: выбар пастаноўкі, падрыхтоўка касцюмаў, стварэнне дэкарацый, рэпетыцыі ...

24-га красавіка на першым абласным фестывалі бралі ўдзел восем калектываў з Бешанковіцкага, Полацкага раёнаў, Лепеля, Сянно, Оршы, Віцебска і Талачына. Кожны ўдзельнік падрыхтаваў візітоўку і конкурснае прадстаўленне. Вярхоўцы паказвалі пастаноўку на дзве дзеі па матывах п'есы Раісы Баравіковай "Тры палёўкі - тры сястры".

Па выніках конкурсу журы ўручыла дыпломы пераможцаў у некалькіх намінацыях, дыпломы за першае месца.

Нашы землякі сталі ўладальнікамі Гран-пры.

Сайт бешанковіцкага райвыканкама

З СУДОВАЙ ЗАЛЫ

РАСПАЧАТА КРЫМІНАЛЬНАЯ СПРАВА

У дачыненні да кіраўнікоў аднаго з сельгаспрадпрыемстваў Бешанковіцкага раёна распачалі крымінальную справу за бяздзейнасць, у выніку якога калгасу нанесены ўрон больш чым у 100 000 рублёў.

У 2012 годзе на адной з ферм гэтага сельгаспрадпрыемства ў рамках «Праграмы развіцця малочнай галіны Віцебскай вобласці на 2012-2015 гады» усталявалі новую даільную ўстаноўку коштам больш за 100 000 рублёў.

Рэканструкцыю малочна-таварнай фермы, куды паставілі новае абсталяванне, правялі за бюджэтныя сродкі. Пры гэтым ужо вясной 2017 года даільная ўстаноўка сапсавалася. Як лічыць ДФР, гэта адбылося з-за дрэннага стану памяшкання даільнай залы, якое не адпавядала патрабаванням, што прад'яўляюцца да дадзенага тыпу памяшканняў, і якое перыядычна падтапляюць грунтавымі водамі.

Як устаноўлена КДК, два гады ні кіраўніцтва калгасу, ні кіраўніцтва Бешанковіцкага райвыканкама нічога не рабілі для рамонту гэтай дарагой даільнай устаноўкі. У выніку даільная зала так і не была прыведзена ў парадак, а абсталяванне не было адрамантавана і прастойвала.

Упраўленне Дэпартамента фінансавых расследаванняў па Віцебскай вобласці ўзбудзіла крымінальную справу па часты 3 артыкула 425 КК, паведамляе прэс-служба КДК.

Народныя Навіны Віцебска

ВІЗІТ

НАВЕДАЎ ВЫСОКІ ГОСЦЬ

17-га красавіка 2019 года фармпрадпрыемства СТАА «Націвіта» ў Бешанковічах наведаў першы намеснік Прэм'ер-міністра Аляксандр Турчын. Ён пабываў на вытворчасці, пагутарыў з заснавальнікамі, азнаёміўся з планамі развіцця прадпрыемства. Распрацоўкі і перспектывы ўразілі першага віцэ-прэм'ера.

Аляксандр Турчын пабываў на вытворчасці, азнаёміўся з планамі развіцця прадпрыемства і пасадзіў дрэва на алеі ганаровых гасцей.

Гаворыць Аляксандр Турчын:

- Даўно планаваў пабываць тут. Шмат пазітыўных уражанняў. Па-першае, гэта сучаснае высокатэхналагічнае прадпрыемства. Другое - выпускаюць, як таго патрабуе кіраўнік дзяржавы, імпартазамяшчальную прадукцыю. Трэцяе - знаходзіцца ў малым горадзе, дзе створаны высокааплатныя працоўныя месцы. Ёсць пэўныя праблемы, і мы іх абмеркавалі. Лічу, дзяржава павінна падтрымаць прадпрыемства ў яго планах па далейшаму развіццю.

"СБ"

ПРАВА НА ПРАЦУ

ЗА РАБОЧАЕ МЕСЦА ТРЭБА ЗМАГАЦЦА

У Сянно на сустрэчу з намеснікам кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Уладзімірам Жаўняком паехалі дзве жыхаркі Бешанковічаў.

Ганна Турчына, якая выхоўвае дзіця адна, два месяца стаіць на біржы працы. Яна з чырвоным дыпломам скончыла Беларускую сельскагаспадарчую акадэмію. Мае досвед працы, у тым ліку не толькі па сваёй вузкай спецыяльнасці, але ў раёне знайсці прыдатную вакансію не могуць. Працоўнае месца, якое адпавядае яе адукацыі і досведу, паводле слоў Ганны, ёсць у райсельгасхарчу, але там па незразумелых ёй прычынах адмаўляюць.

Намеснік старшыні райвыканкама Мікалай Заблоцкі пацвердзіў, што вакансія маецца, аднак начальнік шукае чалавека, які ў большай ступені быў бы знаёмы з жывёлагадоўляй.

Адказ абурыў Уладзіміра Жаўняка:

- Фармальна чалавеку з вузкай спецыяльнасцю можна адмовіць. Але ёсць жа працоўная кніжка, дзе напісана, чым суіскальніца вакансіі займалася, ды і на справе праверыць можна. У чым праблема? Трэба ацэньваць рэальныя навыкі чалавека выконваць тыя ці іншыя абавязкі, а не па прынцыпу "я вас не ведаю".

Уладзімір Жаўняк адзначыў, што выязныя прыёмы важныя для абмену меркаваннем і разумення, што адбываецца ў райвыканкамах:

- Часам грамадзяне, прыходзячы да ўладаў на мясцовым узроўні, атрымліваюць некарэктныя адказы, што і спараджае звароты людзей у вышэйстаячыя інстанцыі. Трэба ўважліва выслухоўваць людзей і разбірацца ў іх праблемах.

"СБ"

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

ЧАМУ ТАК І НЕ АДБЫЛАСЯ ІНТЭГРАЦЫЯ ІНТЭГРАЦЫЙ

Марыць не шкодна, у тым ліку і разважаць пра магчымасць працаваць паводле аднолькавых правілаў на рынку ад Атлантыкі да Ціхага акіяну.

Як добра, што памыйка (інтэрнэт) не пакутуе на амнезію. Набіраю ў пошукавіку «інтэграцыя інтэграцый» — і адразу ж знаходжу артыкул адзінага палітыка (АП) «Аб лёсах нашайінтэграцыі»,апублікаваны ў газеце «Известия» 17 кастрычніка 2011 года.

Добрыя былі часы! У той год кожнаму ахвочаму зазірнуць за гарызонт зусім не было патрэбы караскацца на вяршыню гіганцкай секвоі. Можна было абысціся хвояй ці хаця б бярозкай. Не патрэбны быў і марскі бінокль — хапіла б і тэатральнага, каб, разгойдваючыся на галінцы, па складах і з выразам прачытаць, напрыклад, наступны фрагмент артыкула АП: *«Грандыёзны, але цалкам рэалістычны праект стварэння Еўразійскага саюза тоіць вялізныя выгады для ўсяго кантынента. Магчымасць працы паводле аднолькавых правілаў на рынку ад Атлантыкі да Ціхага акіяна ўмацуе экспартны патэнцыял нашых прадпрыемстваў і прывабнасць нашых эканомік для замежнага бізнесу».*

Спалучэнне грандыёзнасці з рэалістычнасцю на стадыі распрацоўкі праекта — гэта наша ўсё. Яго ніхто ў нас не забярэ. Мяркую, па той жа прычыне, па якой не злавілі «Няўлоўнага Джо» (якога — калі хто забыўся — ніхто і не спрабаваў злавіць).

Тым не менш падстава для хваляванняў ёсць, таму прапаную паглядзець афіцыйную статыстыку. Але каб не марнаваць час на гартанне даведнікаў, я звярнуся па дапамогу да расійскага эканаміста Ігара Нікалаева, які істотную частку руціннай працы ўжо зрабіў: «Калі ў 2000 годзе доля Расіі ў беларускім экспарце складала 84,3%, то ў 2018 годзе — толькі 38,5%, у Казахстане вага Расіі за мінулыя гады знізілася з 19,5% да 8,5%, ва Украіне — з 34,5% да 7,7% (ну, Украіна наогул асаблівы выпадак). З імпартам з Расіі за гэтыя гады адбывалася тое ж самае. У Беларусі яго доля знізілася з 92,3% да 59,2%, у Казахстане — з 48,7% да 38,1%. Ва Украіне — з 26,2% да 14,2%».

А ці быў хлопчык?

Дынаміка імпарту-экспарту — гэта для спецыялістаў. Простага чалавека такія лічбы не цікавяць. Але меў рацыю, тройчы меў рацыю АП, які знайшоў патрэбныя словы ў адказ на русафобскія стогны «пятай калоны»: *«Людзям трэба на справе паказаць, што канкрэтна ім дасць гэты новы саюз. Даказаць, што інтэграцыйныя памкненні — не палітычныя ігрышчы, а рэальныя перадумовы далейшага паляпшэння дабрабыту чалавека».*

АП, калі працаваў над тэкстам артыкула для газеты «Известия» ў 2011 годзе, натуральна, быў вымушаны пісаць у будучым часе. Але мне сёння ніхто не перашкаджае казаць не пра перспектывы, а пра дасягненні.

У лютым сярэдні беларускі працаўнік зарабіў 977,6 рубля, або 466 у доларавым эквіваленце. Да запаветных 500 долараў («святой лічбы»), упершыню паабяцаных яшчэ ў снежні 2009 года, дацягнуць так і не атрымалася. Дзесяць гадоў — два прэзідэнцкія тэрміны — праляцелі як адзін дзень! Але праляцелі яны нездарма, бо іх палёт суправаджаўся бесперапынным дэманстрацыяй пераваг інтэграцыі інтэграцый. Ёсць што прыгадаць. Ёсць што расказаць дзецям і ўнукам.

За дзесяць гадоў «тлустыя нулявыя» ў Беларусі плаўна змяніліся «худымі дзясятымі» — і тое, што ўстойліва расло, гэтак жа ўстойліва пачало зніжацца. У Расіі — тая ж карціна. Праблемы ў яе эканомікі выразна выявіліся ў канцы 2012 года, г.зн. яшчэ да «крымнаша» з яго санкцыямі і контрсанкцыямі.

Чаму ж *«вестка аб фармаванні новага магутнага адзінага рынку з надзвычай сур'ёзным вытворчым, рэсурсным, інтэлектуальным патэнцыялам»*, якая, на думку АП, не выклікала ў знешніх цэнтраў энтузіязму, так і не ўвасобілася ў жыццё?

Тут самы час, як герой рамана пралетарскага пісьменніка Максіма Горкага «Жыццё Кліма Самгіна», выгукнуць: «А ці быў хлопчык?». У нашай сітуацыі гэта азначае сумнеў у наяўнасці згаданых вышэй рэсурсаў і патэнцыялу.

Пра эканамічны патэнцыял любой краіны ў наш час прасцей за ўсё меркаваць па структуры яе экспарту. Вось якім ён быў у 2018 годзе ў Расіі — найбуйнейшай дзяржавы Еўразійскага эканамічнага саюза:

мінеральныя прадукты — 64,79%;

металы і вырабы з іх — 9,88%;

прадукцыя хімічнай прамысловасці — 6,09%;

харчовыя тавары і сельскагаспадарчая сыравіна — 5,53%;

машыны, абсталяванне і транспартныя сродкі — 5,13%;

драўніна і цэлюлозна-папяровыя вырабы — 3,10%;

каштоўныя металы і камяні — 2,24%.

Пытанні ёсць? Пытанняў няма. 5% машын, абсталявання і транспартных сродкаў — такія лічбы ў каментарах не маюць патрэбы…

Дзе блат, там і карупцыя

Ад эканамічнай статыстыкі пяройдзем да азбукавых паліталагічных ісцін. Аўтары бестселера «Гвалт і сацыяльныя парадкі» нобелеўскі лаўрэат эканаміст Дуглас Норт і яго калегі Бары Вайнгаст і Джон Уолес выдзелілі два прынцыпова адрозных тыпы сацыяльнага парадку: натуральныя дзяржавы (НД) або парадак абмежаванага доступу і парадак адкрытага доступу (ПАД).

Калі адкінуць імітацыйную мішуру, дык варта прызнаць колькасную перавагу натуральных дзяржаў у сучасным свеце. У такіх дзяржавах, *«абмяжоўваючы доступ да прывілеяў толькі чальцамі пануючай кааліцыі, эліты ствараюць надзейныя стымулы супрацоўнічаць, а не змагацца адзін з адным».* Як гэта ажыццяўляецца на практыцы, кожны беларус мае магчымасць адчуць на ўласным досведзе, калі падасць дакументы на рэгістрацыю палітычнай партыі ці грамадска-палітычнай газеты.

Пры ПАД доступ да асноўных палітычных і эканамічных рэсурсаў з'яўляецца роўным і адкрытым. Атрыбутамі такога ладу робяцца незалежныя ад дзяржавы структуры прыватнагабізнесуіарганізацый грамадзянскай супольнасці, вяршэнства закона, надзейная сістэма прававых гарантый і свабодаў. Да пачатку XXI стагоддзя не больш за 25–30 дзяржаў здолелі падтрымаць развіццё такога парадку.

У НД пераважаюць асабістыя адносіны. Адна з найбольш папулярных формаў такіх адносін — блат. А дзе блат, там і карупцыя. Спробы барацьбы з карупцыяй у натуральнай дзяржаве чымсьці нагадваюць спробы пілаваць галіну, на якой трымаюцца ўсе НД. Такія дзяржавы не вызначаюцца стабільнасцю і не здольныя да ўстойлівага эканамічнага росту.

Таму за апошнія 15 гадоў не было ніводнага паслання АП, у якім бы не ўздымалася пытанне пра захаванне стабільнасці. Не стане выключэннем і новае чарговае пасланне, прызначанае на 19 красавіка.

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
"Новы Час"

ВАКОЛ КУРАПАТ

ЛУКАШЕНКО ОЦЕНИЛ КУРОПАТЫ С «ЛИНИИ СТАЛИНА»

Защитники Куропат и власти не найдут общего языка, пока не изменится политический режим и злодеяниям эпохи сталинизма в Беларуси не будет дана принципиальная оценка...

Ситуацию вокруг Куропат Александр Лукашенко прокомментировал 20 апреля после субботника на «Линии Сталина». Хотел президент или нет, но получилось символично: ведь в Куропатах лежат жертвы сталинской системы. Лукашенко дал понять, что способствовал созданию историко-культурного комплекса «Линия Сталина» вопреки критике и даже противодействию (в том числе и со стороны некоторых чиновников).

Официальный лидер подчеркнул: «Да я не имя Сталина возрождал, хотя и он этого заслуживает. Я возрождал этот объект, который говорит о той части истории, которая была у нас и которую, к сожалению, на то время неправильно понимали».

Показательно, что до Куропат руки у властей дошли намного позже, хотя это урочище еще в 1993 году было внесено в Государственный список историко-культурных ценностей Республики Беларусь как место захоронения жертв политических репрессий 1930–1940-х годов.

Причем нынешнее «благоустройство» по отмашке высокого начальства — со сносом крестов, поставленных по периметру народного мемориала активистами — вызвало ропот не только среди тех, кого официальный лидер причисляет к «пятой колонне», но и среди обывателей, церковников, даже некоторых представителей номенклатуры…

Это ценностный раскол

Да, те, кто приходил в Куропаты все эти годы, пока верхам было наплевать на мемориальное место, в основном настроены критически по отношению к режиму. И в частности потому, что режим отдает предпочтение Сталину, а не полноценной памяти о жертвах его системы. Это мировоззренческий, ценностный раскол, и он никуда не денется.

Но властям ценности по барабану, зато действует на нервы любая несанкционированная инициатива. Властям важно взять под контроль площадку: поставить забор, ворота, вероятно — милицию. В итоге народный мемориал превратится в казенный.

А вот полноценную дань памяти жертвам высокое начальство так и не хочет отдать. Хотя четыре расследования прокуратуры подтвердили, что это место, где расстреливали сотрудники НКВД (например, почти все гильзы — от советских револьверов системы «Наган»), официальный лидер 20 апреля снова пытался затуманить вопрос: «Мы сегодня даже не знаем: это только сталинские репрессии или там хоронили и подзахоранивали еще кого-то, или там фашисты расстреливали людей... И я не сторонник, чтобы опять копошиться и рыться — от раскопок до архивов».

Этот уход от честной оценки куропатской трагедии не случаен. Как и стремление так или иначе поднять на щит Сталина.

Да, сегодняшний белорусский режим по сравнению со сталинским выглядит почти вегетарианским, но по духу он все равно репрессивный. Та же апологетика сильной руки. То же возведенное в абсолют право государства подавлять критиков режима — под маркой безопасности, борьбы с подкопами, раскачиванием лодки и т.п.

Сегодня оппонентам не стреляют в затылок из наганов (эпоха не та, откровенное людоедство уже не комильфо), но им отравляют жизнь, их загоняют в гетто. С политической альтернативой так или иначе расправляются. И это, если хотите, этакий почти гламурный сталинизм-лайт цифровой эпохи.

Так что защитники Куропат и власти по большому счету не найдут общего языка, пока не изменится политический режим и злодеяниям эпохи Сталина в Беларуси не будет дана принципиальная оценка на официальном уровне.

Ловушки советского мышления

Нынешний же руководитель Беларуси — до мозга костей советский человек. И в своих трактовках истории он многого недоговаривает, как недоговаривали советские учебники (да и нынешние белорусские от них по ряду принципиальных вопросов недалеко ушли).

Например, Лукашенко 20 апреля заявил, что события военных лет, которые развивались в районе «Линии Сталина», учат всегда быть готовыми к отражению агрессии: «Это урок, это та неизвестная история нашей страны, которую мы должны знать. И этот урок подталкивает нас к тому, чтобы порох держать сухим и чтобы мы всегда были готовы с любой стороны отразить агрессию против нас».

Красиво, патетично, но просятся как минимум два дополнения.

Во-первых, тяжелейшие

(працяг на стар. 4)

ВАКОЛ КУРАПАТ

(пачатак на стар. №3)

поражения начала Великой Отечественной — это урок, показывающий, к чему привела самонадеянность и параноидальная подозрительность советского вождя, заигрывавшего с Гитлером и обескровившего репрессиями Красную Армию. Плохо, когда вождь решает всё и когда у него развязаны руки.

Во-вторых, давайте положа руку на сердце оценим, с какой стороны ныне наиболее реальна угроза белорусской независимости. Вспомним Крым. Какая страна впервые после Второй мировой совершила в Старом Свете захват чужой территории?

А сегодня Москва прижала уже Минск требованием «продвинутой интеграции», за которой маячит тихая инкорпорация. Причем прижала так, что ни дохнуть ни охнуть. И хоть морщится белорусское начальство, а не скажешь вслух всего, что думаешь насчет назойливых объятий «старшего брата»…

Архитектор системы в капкане

Однако дело не столько в натуре и бэкграунде крутого Бабича, успевшего за считаные месяцы изрядно насолить белорусскому начальству, сколько в том, что подобрали этого человека под новую политику Кремля в белорусском вопросе. Дали карт-бланш.

А суть политики — прессинговать белорусского партнера, требовать больших уступок при меньших затратах на него. И если фрукт созреет, то взять Беларусь голыми руками.

Сегодня мы видим, как режим, движимый инстинктом самосохранения, сворачивает даже квелую белорусизацию. Да, она укрепляла бы иммунитет против имперской идеологии, но ведь это тоже поле деятельности активных национально сознательных граждан, то есть «пятой колонны».

И потому, напротив, разворачивается новое наступление на независимое общество, включая защитников Куропат в широком смысле. Всех тех, кому снос крестов перевернул душу. Тех, кто в духовном выборе между жертвами сталинизма и Сталиным — на стороне жертв, а не палача.

(скарочана)

Александр Класковский
«Белапан»

ГАДАВОЕ ПАСЛАННЕ

ЛУКАШЭНКА ВЯРТАЕЦЦА ДА СВАЙГО ВОБРАЗУ 1990-Х ГАДОЎ

Лукашэнка зьбіраецца ісьці на выбары з палітычнай праграмай 1990-х гадоў, ва ўсякім разе на ўзроўні рыторыкі.

Пасланьне як піяр

Відавочны перадвыбарчы характар сёньняшняга пасланьня выяўляўся ва ўсім. Тамвыразназаўважнывельмімоцны піяраўскі складнік. Лукашэнка гаварыў даволі эмацыйна, выкарыстоўваючы ўсе прыёмы прамоўнага мастацтва. Разпораз праступала тая харызма, якая так эфэктыўна працавала ў 1990-я гады. Прамова была наскрозь палемічная, ён увесь час спрачаўся зь нейкімі ананімнымі апанэнтамі. Больш чым звычайна жартаваў.

Было добра бачна, як Лукашэнка наўпрост апэляваў да тых сацыяльных груп, якія ён лічыць сваім надзейным электаратам. То бок да людзей зь нізкімі даходамі: выхавацелек дзіцячых садкоў, пэнсіянэраў, інвалідаў, шматдзетных сем'яў, жыхароў рэгіёнаў, сельскага насельніцтва.

Піяраўскі складнік найбольш выяўляўся ў выглядзе папулізму, прычым, на што варта зьвярнуць увагу, вельмі таннага. Месцамі гэта было наўпрост вяртаньне да старой, немудрагелістай папулісцкай рыторыкі 1990-х гадоў.

Вяртаньне ў 1990-я гады

Існуе вялікі запыт на справядлівасьць у нашым грамадзтве, кажа Лукашэнка. І тут жа кідаецца змагацца з цэнамі. Гэтаму пытаньню быў прысьвечаны вялікі сюжэт, хоць цяпер інфляцыя як раз невялікая. Лукашэнка абрынуўся з крытыкай на Міністэрства антыманапольнага рэгуляваньня і гандлю за тое, што яно не трымае цэны. Маўляў, «загуляліся ў рынак і дэмакратыю ў эканоміцы», пляваць, што там скажуць на Захадзе. Але папрок на адрас міністэрства не мае рацыі, бо найболш як раз растуць рэгуляваныя цэны.

Лукашэнка некалькі разоў нэгатыўна казаў пра рынак, грэбліва выказаўся пра малы і сярэдні бізнэс («торбешнікі і мешочнікі»), пра фэрмэраў, якія пра сялян не думаюць. ІТ — гэта добра, але прыярытэтам дзяржаўнай палітыкі зьяўляецца рэальны сэктар, «буйныя прадпрыемствы і вытворчасьці».

Адказваючы на пытаньне Канапацкай пра рынкавыя рэформы, ён адзначыў, што ягоны электарат ня ўпісваецца ў рынак, таму будзем захоўваць статус-кво.

Інакш кажучы, Лукашэнка зьбіраецца ісьці на выбары з палітычнай праграмай 1990-х гадоў, ва ўсякім разе на ўзроўні рыторыкі. У гэты канцэпт добра кладзецца і нядаўняя гучная гісторыя з бруднымі каровамі, і новы ўсплёск барацьбы з карупцыяй, і аплявуха беларускай мове, і крыжалом на Курапатах. Гэта пэўны адкат ад выбарчых кампаній і 2010, і 2015 гадоў, падчас якіх рэфарматарская рыторыка, апэляцыя на новых сацыяльных групаў грамадзтва была заўважнай.

Лукашэнка не заўважыў зьменаў у грамадзтве?

Адмаўляючыся ад рынкавых рэформаў, Лукашэнка імкнецца законсэрваваць старую сацыяльную структуру грамадзтва, каб штучна захаваць свой электарат. Ён лічыць, што работнікі дзяржаўнага сэктару — гэта яго прыхільнікі. А да тых сацыяльных слаёў, якіх ён не бачыць сваім электаратам, стаўленьне зьлёгку зьняважлівае. Айцішнікі — разумныя людзі, але ўсё ж пры любым развіцці тэхналёгій малако будзе даваць карова. Да моладзі, якая хоча з'ехаць у пошуках лепшай долі: хочаце пасуду мыць на Захадзе? І ўсе беларускамоўныяператопчуцца.

Аднак, ці не памыляецца Лукашэнка ў сваім зьвяртаньні да праграмы ці нават толькі рыторыкі 1990-х гадоў? Усё ж грамадзтва зьмянілася. Сацыялягічныя апытаньні паказваюць, што большасьць беларусаў становіцца да рынкавых адносін. Ёсьць вялікія сумненьні, што Лукашэнка паранейшаму адчувае нэрв грамадзтва, размаўляе зь ім на адной мове. Вось, напрыклад, параўнальна вялікую ўвагу ён надаў спорту. Наўрад ці ягонаму электарату так цікавыя дробязі і дэталі выступаў беларускіх спартоўцаў. Ці хто з насельніцтва лічыць галоўнай падзеяў году ў краіне Эўрапейскія гульні?

Выбары і Канстытуцыя

Нарэшце ў пасланьні праясьнілася загадка з выбарамі. Не спраўдзіліся шматлікія прагнозы наконт таго, што першымі будуць прэзыдэнцкія выбары, і яны пройдуць гэтым годам? Лукашэнка фактычна растлумачыў: не хачу «вярцець» з выбарамі. Перакладаю на зразумелую мову. Прызначыць прэзыдэнцкія выбары на 2019 год, то бок на год раней канстытуцыйнага тэрміну — гэта значыць паказаць, што ён чагосьці баіцца, што ён слабы, няўпэўнены. А гэта дрэнны сыгнал чынавенству, замежным суб'ектам.

Пра новую Канстытуцыю. Лукашэнка зазначыў, што менавіта новаму складу Палаты прадстаўнікоў давядзецца прымаць новы Асноўны Закон. Аднак справа ў тым, што паводле дзейнай Канстытуцыі, тыяартыкулы, якіятычацца сыстэмы дзяржаўнага кіраваньня, павінны прымацца на рэфэрэндуме.

Нарэшце аб тым, чаго хацела пачуць, але не пачула палітызаваная частка грамадзтва. Маю на ўвазе важнейшую сёньняшнюю палітычную праблему краіны — беларуска-расейскі канфлікт. Думаю, Лукашэнка ня хоча падліваць алей у агонь, абвастраць адносіны з Расеяй далей нейкай мяжы. І пакуль імкнецца, каб гэтая праблема была вынесена на пэрыфэрыю грамадзкай увагі. Таму гіпотэза амбасадара Бабіча, што Лукашэнка будзе ладзіць выбарчую кампанію ў вобразе абаронцы незалежнасьці, пакуль не спраўджваецца.

Валер Карбалевіч
"Радыё Свабода"

СУСЕДЗІ

ЗЯЛЕНСКІ — ПРЭЗЫДЭНТ УКРАІНЫ

Уладзімір Зяленскі — новы прэзыдэнт Украіны. Паводле вынікаў экзыт-полаў, ён перамог трыюмфальна — 73% за Зяленскага, 25% — за Парашэнку. Ніколі за ўсю гісторыю незалежнай Украіны пераможца выбараў не набіраў столькі.

Толькі ў 1991-м Леанід Краўчук атрымаў 62% галасоў. Прычым, пераважна на Ўсходзе і ў цэнтры.

Зяленскі перамог ва ўсіх без выключэньня рэгіёнах краіны. Гэта выбар усёй нацыі, а ня толькі пэўнага рэгіёну ці ўзроставай групы. Яго перамога, прычым на цалкам свабодных выбарах, падобная на трыюмфы Аляксандра Лукашэнкі ў 1994 годзе і Міхэіла Саакашвілі ў 2004 годзе.

Як сказаў Зяленскі падчас дэбатаў Парашэнку, «Я — вынік вашых памылак». І сапраўды, такі аглушальны вынік выбараў — вынік расчараваньня ў традыцыйных палітычных элітах, рэакцыя няспраўджаных чаканьняў грамадзтва, якія спарадзіла «рэвалюцыя годнасьці».

Прэзыдэнт ва Ўкраіне — далёка не ўсёўладны. Але падаецца, што перамога з такім лікам паўплывае на настроі фракцыяў у Вярхоўнай Радзе. Зяленскі да выбараў не выключаў магчымасьці датэрміновага роспуску Рады.

Але гэта няпроста. Хутчэй за ўсё многія перабягуць на ягоны бок, але і апанэнты будуць пад уражаньнем аглушальнай перамогі.

Як у свой час дэмакратычны Кангрэс ЗША галасаваў за прапановы іншага прэзыдэнта-актора — Рональда Рэйгана. Бо лідэрам усіх фракцыяў — Парашэнку, Цімашэнцы, Ляшку — народ вынес сьвежы вэрдыкт. Зяленскі выйграў, а яны прайгралі. А гэта прымушае да пэўнай сьціпласьці і гатовасьці супрацоўнічаць.

Лідэрам такога тыпу небясьпеку нясуць зьвышновыя сілы. Прэзыдэнцтву Эмануэля Макрона нанесьлі ўдар не разгромленыя ім апанэнты, а «жоўтыя камізэлькі». Прэзыдэнту Зяленскаму небясьпечныя толькі свае «жоўтыя камізэлькі», а ня тыя, хто яму прайграў.

Магчымасьцяў заняць больш гнуткую пазыцыю адносна Расеі, Крыму і Данбасу Зяленскі мае няшмат. Расея напярэдадні дня галасаваньня нанесла моцны ўдар па эканоміцы Ўкраіны, увёўшы эмбарга на пастаўкі нафты і нафтапрадуктаў. З улікам цалкам чаканых вынікаў другога туру гэта выглядае як дэманстрацыя, што для Крамля няважна, хто кіруе ў Кіеве, ён дамагаецца саступак, у ідэале — капітуляцыі.

Але варыянты кампрамісу існуюць. З заяваў падчас кампаніі Зяленскага вынікае, што яго задача-мінімум у пытаньні Данбасу — зрабіць, каб не стралялі. Расея ўтрымлівае і Крым, але па Херсонскай вобласьці не страляюць. Канфлікт там ёсьць, вайны няма. Ня выключана, што Зяленскі зможа дамовіцца, каб не стралялі і ў Данбасе. Калі праз год Зяленскі скажа — ніводзін украінец ня быў забіты на Данбасе за маё прэзыдэнцтва, гэта ніяк ня вырашыць канфлікт, але гэта скончыць менавіта вайну.

Тэставым будзе лёс украінскіх маракоў, узятых у палон падчас інцыдэнту ў Керчанскай затоцы. Іх вызваленьне як дэманстратыўны жэст добрай волі было б знакам таго, што Масква гатовая дасягаць з новым украінскім лідэрам менавіта кампрамісаў, а не капітуляцыі.

Шлях Украіны ў Эўропу застанецца нязьменным. Але будуць скарэктаваныя яго тэмп і форма. Можна спадзявацца, што маларэальныя дэкларацыі аб хуткім уступленьні ў ЭЗ зьменяцца рэальнымі зьменамі, асабліва ў сфэры справядлівага правасудзьдзя на эўрапейскі ўзор і прынамсі зьмяншэньнем маштабаў чынавенскага крадзяжу.

Перамога Зяленскага — урок для многіх палітыкаў і інтэлектуалаў, напамін, што народ мае значэньне. А ня толькі яны і іх улюбёныя вераваньні.

Украінцы схільны расчароўвацца ў сваіх кумірах, гэтыя расчараваньні — здаецца, няўмольныя цыклі ўсёй найноўшай гісторыі краіны. Але лічбы маюць значэньне. Зрынуць праз пару гадоў праз Майдан прэзыдэнта, якога абралі 70% выбаршчыкаў — сцэнар малаімаверны.

Януковіч, дарэчы, у 2010 годзе ў другім туры набраў 49%, Цімашэнка тады атрымала 45%. Зяленскі цяпер мае вельмі важкі і устойлівы мандат, ад Майданаў у тым ліку.

Дроваў ён можа наламаць шмат. Але мяркую, што мела рацыю Сьвятлана Алексіевіч — ён, яго абраньне, паказвае старым постсавецкі элітам, у тым ліку і Лукашэнку, і Пуціну будучыню, у якой іх ужо ня будзе.

З чым украінскі народ можна толькі павіншаваць. Перамены заўсёды ўтрымліваюць рызыку. Але бязь іх не бывае руху наперад.

Юры Дракахруст
Радыё Свабода

Заснавальнік і рэдактар: Станкевіч Георгій Мікалаевіч

Адрас рэдакцыі: Бешанковіцкі раён, в. Старыя Ранчыцы, e-mail: stan62@list.ru, тэл. 60237, маб. +375292184739
Газета выдаецца з сакавіка 2005г.

Падпісана да друку 28.04.2019 у 18.30
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца на ўласным абсталяванні.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.